

Наукова Бібліотека ОНМедУ

*Майстри слова української літератури
Письменники-ювіляри 2019 року*

Іван Котляревський

*Котляревський Іван Петрович
1769 — 1838*

*український письменник, поет,
драматург, військовий,
засновник нової української
літератури, громадський діяч.*

Котляревський зробив найвагоміший внесок у становлення сучасної української літературної мови. В умовах занепаду всіх різновидів староукраїнської писемної мови, поема «Енеїда», п'єси «Наталка Полтавка» і «Москаль-чарівник», написані на основі живого усного мовлення народу, започаткували новий етап формування літературної мови.

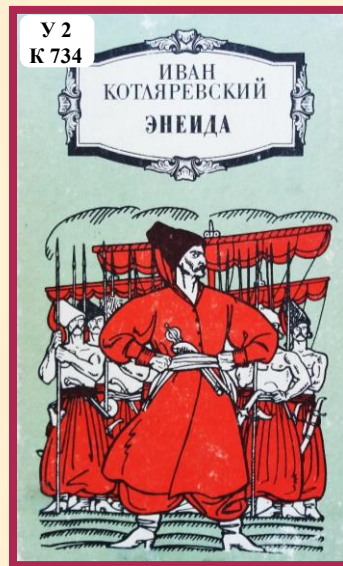
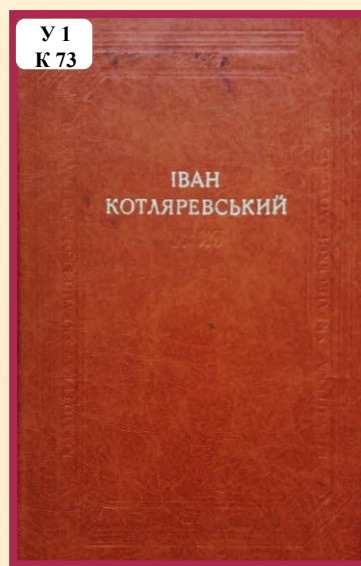
250
років

Іван Котляревський

Котляревський, Іван Петрович.
Поетичні твори; Драматичні твори;
Листи / І. П. Котляревський; упоряд. і
прим. М. Т. Максименко; редкол.: І.
О. Дзеверін (гол.) [та ін.]; вступ. ст.
М. Т. Яценка; АН УРСР. - Київ: Наук.
думка, 1982. - 320 с.

До видання увійшли поетичні твори
«Енеїда», «Пісня на Новий 1805 год пану
нашому і батьку князю Олексію
Борисовичу Куракіну», «Ода», «Сафо»;
драматичні твори «Наталка Полтавка» і
«Москаль-чарівник» та листи.

Котляревський, Іван Петрович.
Енеида / І. П. Котляревський; пер. с укр. Д. Андреева. - Киев:
Дніпро, 1986. - 204 с.

Поэма «Энеида» первое художественное произведение на разговорном украинском языке. Главные черты самобытной творческой работы автора проявились в искреннем народном колорите всего произведения и его юмористической окраске. И. П. Котляревский сумел на основе античного произведения Вергилия, создать живые образы современного ему украинского быта и условий жизни. Писатель перенес сюжетные события на украинскую почву. Эней и его товарищи выступают перед читателями, как кошевой атаман и его запорожские казаки...

Котляревський, Іван Петрович.
Вибрані твори / І. П. Котляревський;
вступ. ст.: Є. С. Шабліовський, Б. А.
Деркач; худож. А. Д. Базилевич. -
Київ: Дніпро, 1976. - 290 с.

До цієї книги увійшла славнозвісна
бурлескно-травестійна поема „Енеїда“, в
якій дано широку картину життя всіх верств
феодально-кріпосницького суспільства кінця
XVIII – початку XIX ст., а також його п'єса
„Наталка Полтавка“, що заклала фундамент
українського театру, вивівши на сцену
повнокровних, живих представників
трудового народу, з їхніми радощами,
турботами, сподіваннями на кращу долю.

Микола Гоголь

*Микола Васильович Гоголь
1809—1852*

*класик російської літератури,
вважається найвизначнішим з
представників її «української
школи». Був одним із засновників
реалізму та заклав соціально-
критичний («гоголівський»)
напрямок в російськомовній
літературі.*

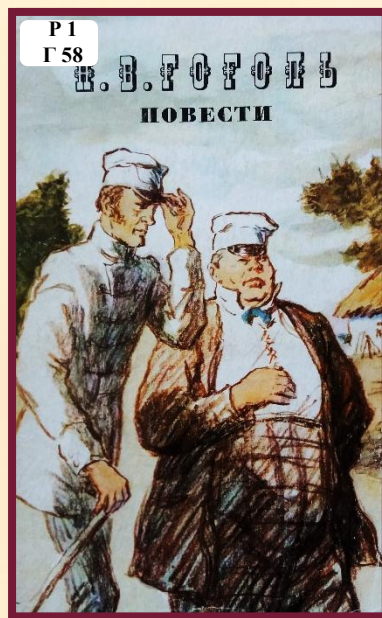
Походив із старовинного українського козацького роду Гоголів. Прямий нащадок наказного гетьмана Правобережної України Остапа Гоголя, Гетьманів Війська Запорізького Михайла та Петра Дорошенків, Івана Скоропадського, генерального хорунжого Юхима Лизогуба.

210
років

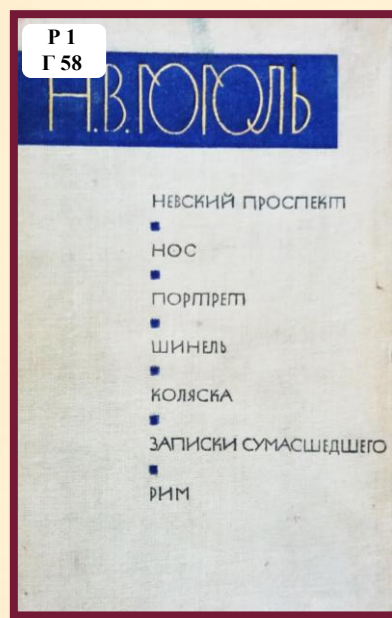

Микола Гоголь

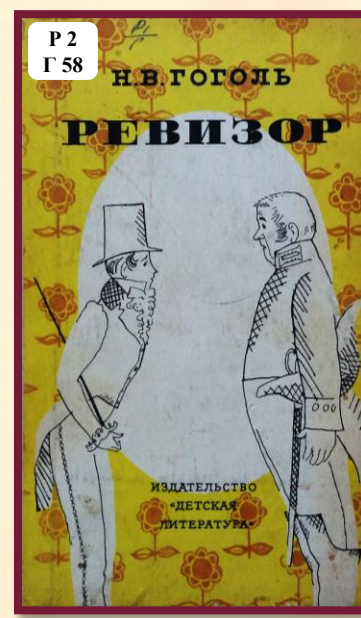
Гоголь, Николай Васильевич.
Повести / Н. В. Гоголь; худож. Л.
Чернышев. - Москва: Худож. лит.,
1977. - 286 с.

В книгу вошли повести „Вечер накануне
Ивана Купала“, „Ночь перед рождеством“,
„Страшная месть“ - из цикла „Вечера на
хуторе близ Диканьки“ и повести
„Старосветские помещики“, „Тарас
Бульба“, „Повесть о том, как поссорился
Иван Иванович с Иваном
Никифоровичем“ - из цикла „Миргород“.

Гоголь, Николай Васильевич.
Повести: Невский проспект; Нос; Портрет; Шинель; Коляска; Записки
сумасшедшего; Рим [Текст] / Н. В. Гоголь; худож. В. Еремин. - Москва : Худож.
лит., 1963. - 222 с.

В представленной книге показан Петербург мелких чиновников, мещан, военных и
ремесленников. Со знанием дела и юмором рисует Гоголь мир мещанских интересов,
взяточничества, бюрократического болота и петербургские окраины, „где все тишина и
отставка“. И в XXI веке по-прежнему смешно и грустно читать эти повести: они что-то
слишком остро напоминают?...

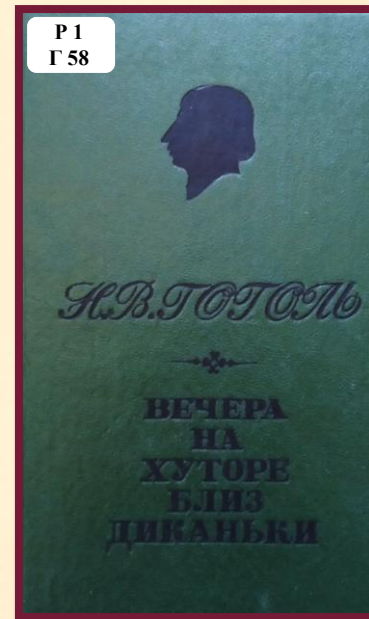
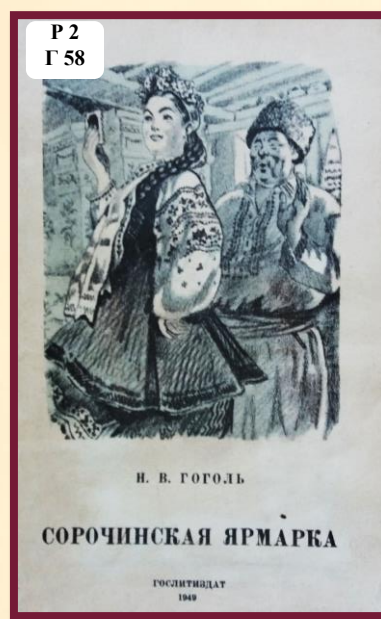
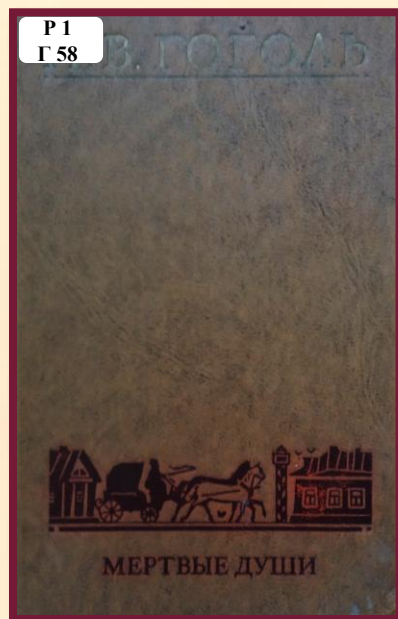
Гоголь, Николай Васильевич.
Ревизор: комедия в 5-ти действиях /
Н. В. Гоголь; вступ. ст., ист. справка
о пост. „Ревизора“ и примеч. В.
Филиппова. - Москва: Дет. лит.,
1974. - 176 с.

Комедия „Ревизор“ - непревзойденное
произведение мировой драматургии,
подлинный ее шедевр. Гоголь в этой
комедии вывел на сцену русские
характеры и вскрыл общественные пороки
в социальные язвы, порожденные
самодержавно-крепостническим строем:
взяточничество, казнокрадство,
лихоимство, распространенные среди
правительственных чиновников.

Микола Гоголь

Гоголь, Николай Васильевич.
Мёртвые души: поэма / Н. В.
Гоголь; вступ. ст. П. Г.
Антокольского; худож. С. Соколов. -
Москва: Худож. лит., 1979. - 398 с.
В своей поэме, по словам Герцена,
потрясшей всю Россию, Гоголь
сатирически изобразил русское
помещичье дворянство, начинающийся
распад феодальных и зарождение
буржуазных отношений. Поэма вошла в
историю русской литературы как вершина
сатирического реализма.

Гоголь, Николай Васильевич.
Сорочинская ярмарка; Майская ночь, или утопленница / Н. В. Гоголь; худож.
Т. Маврина. - Москва: Худож. лит., 1949. - 62 с.
„Сорочинская ярмарка“ – мир народной жизни, красочный, полный чувств, романтический,
жизнерадостный. Рассказ пронизан весельем и светом, увлекает забавными проделками
героев. Повесть „Майская ночь, или Утопленница“ вошла в первую часть цикла
„Вечеров“ и связывает историю любви и противостояния с поверьями о ведьмах и
русалках.

Гоголь, Николай Васильевич.
Вечера на хуторе близ Диканьки:
повести, изданные пасичником
Рудым Паньком / Н. В. Гоголь;
худож. В. И. Жерибор. - Харьков:
Прапор, 1982. - 192 с.
„Вечера на хуторе близ Диканьки“ (1831-
1832) принесли Гоголю всеобщее
признание. В сборнике повестей создан
поэтический образ Украины, изображены
яркие и цельные натуры людей из народа.
Книга издаётся к 175-летию со дня
рождения писателя.

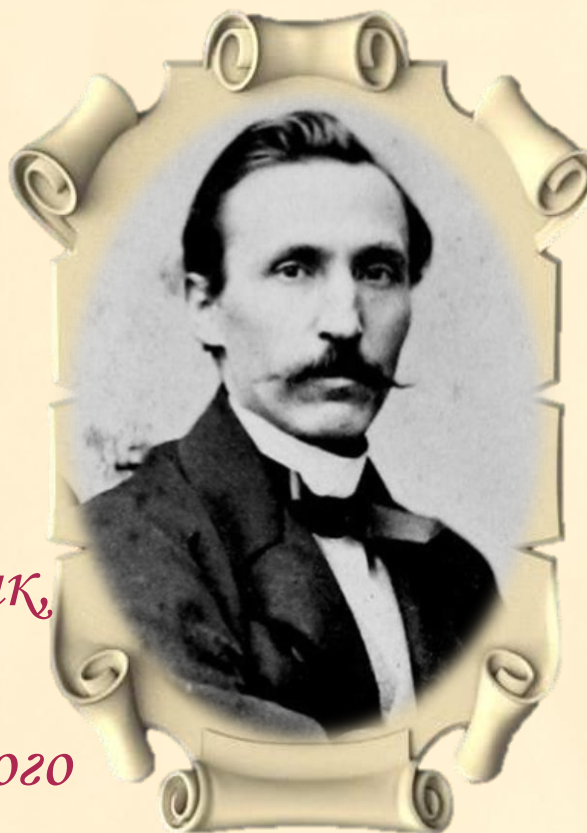
Пантелеймон Куліш

Пантелеймон Олександрович

Куліш

1819—1897

*український письменник,
фольклорист, етнограф,
мовознавець, перекладач, критик,
редактор, видавець, філософ
історії. Охрещений в честь святого
Пантелеймона Цілителя.*

Автор першої фонетичної абетки для української мови, яка лежить в основі сучасного українського правопису.

Іван Франко називав Куліша «перворядною зіркою» в українському письменстві, «одним із корифеїв нашої літератури». Відомий найбільше як перекладач Біблії та як автор першого українського історичного роману «Чорна рада».

200
років

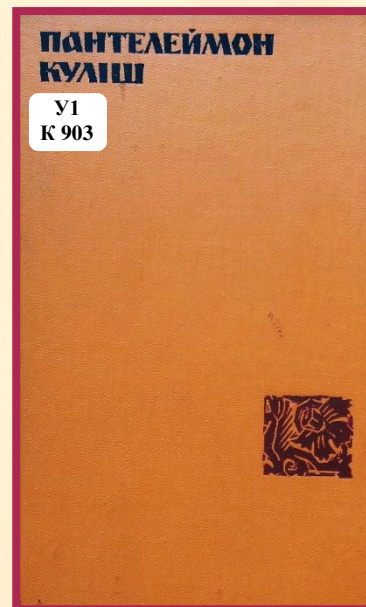
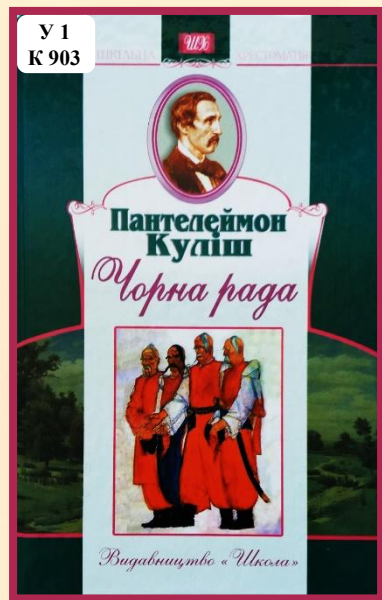

Пантелеймон Куліш

Куліш, Пантелеймон
Олександрович.

Чорна рада: [зб.: проза, поезія,
публіцистика, критика]: для серед.
та старш. шк. в. / П. О. Куліш;
передм. І. Андрусяка; худож.
оформ. С. Железняк. - К.: Школа,
2008. - 351 с.

До видання увійшли кращі перлини з
доробку видатного українського
письменника П. О. Куліша - прозові
твори (роман „Чорна рада“, оповідання
„Циган“, „Гордовита пара“, „Оріся“,
„Січові гості“), поезія та публіцистика.

Куліш, Пантелеймон
Олександрович.

Вибрані твори / П. О. Куліш;
упоряд., підгот. текстів, прим. М. Л.
Гончарука, вступ. ст. І. І. Пільгука. -
Київ: Дніпро, 1969. - 559 с.

До цього видання увійшли прозові і
поетичні твори, а також літературно-
критичні статті та рецензії. Прозові твори
розташовані у хронологічному порядку -
за датою першої публікації, а поетичні -
за збірками і в такому порядку, як вони
подані у збірках. Твори друкуються за
останнім прижиттєвим виданням.

Куліш, Пантелеймон Олександрович.

Твори: в 2-х т. / П. О. Куліш; підгот. текстів, упоряд., склав прим. М. Л. Гончарук; передм. М. Г. Жулинський. - Київ: Дніпро, 1989.

Т. 1: Поезія. - 1989. - 654 с.

Художня спадщина, зокрема оригінальні поетичні твори українського письменника (1819-1897), постаті складної, суперечливої в своїх світоглядних позиціях, дозволяє повніше уявити літературний процес 30-90-х рр. 19 ст., що виразно відбив у собі соціально-класові протиріччя того часу, зіткнення ідей, поглядів. Викликають інтерес численні переспіви й переклади з інших літератур.

Т. 2: Чорна рада: хроніка 1663 р.; Оповідання; Драматичні твори; Статті та рецензії. - 1989. - 586 с.

До тому увійшли перший український соціальний історичний роман, оповідання різної тематики, драматичні твори, важливіші з літературно-критичних виступів письменника.

Олена Пчілка

*Ольга Петрівна Косач
1849—1930*

*українська письменниця,
меценатка, перекладачка,
етнограф, фольклористка,
публіцистка, громадська діячка,
член-кореспондент Всеукраїнської
академії наук (1925).*

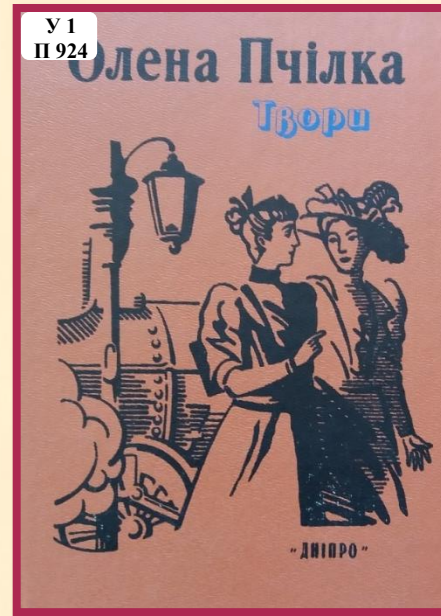
Пчілці належить чимало перекладів і переспівів світової класики: Овідія, А. Міцкевича, О. Пушкіна, Й. В. Гете, Г. К. Андерсена, В. Гюґо. Крім того, вона написала низку публіцистичних, літературно-критичних статей і спогадів: «М. П. Старицький» (1904), «Марко Кропивницький як артист і автор» (1910), «Євген Гребінка і його час» (1912), «Микола Лисенко» (1913), «Спогади про Михайла Драгоманова» (1926), «Автобіографія» (1930).

170
років

Олена Пчілка

Пчілка, Олена.

Твори / О. Пчілка; упоряд., авт. передм. і прим. Н. О. Вишневська. - Київ:
Дніпро, 1988. - 583 с.

До книги української письменниці ліберально-демократичного напрямку Олени Пчілки (Ольги Петрівни Драгоманової) увійшли оригінальні поезії, поетичні переклади, оповідання, п'єса „Світова річ“, спогади та статті. Її художні твори пройняті громадянськими мотивами, сповнені глибокого ліричного почуття, високих моральних і естетичних ідеалів.

Панас Мирний

*Панас Якович Рудченко
1849—1920*

*український прозаїк та
драматург, громадський діяч.*

Літературні інтереси Панаса Мирного тісно поєднувалися з його громадською діяльністю. Ще за молодих років він був зв'язаний з революційним визвольним рухом, з 1875 року брав участь у нелегальній роботі революційного гуртка «Унія», який був утворений у Полтаві; під час обшуку в нього були знайдені заборонені політичні видання.

170
років

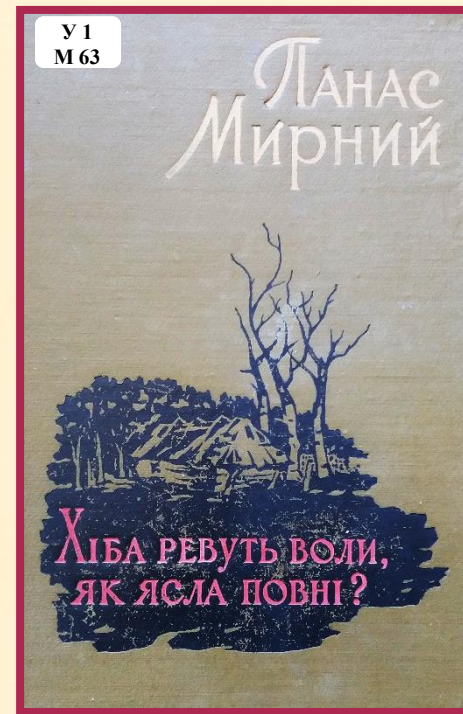
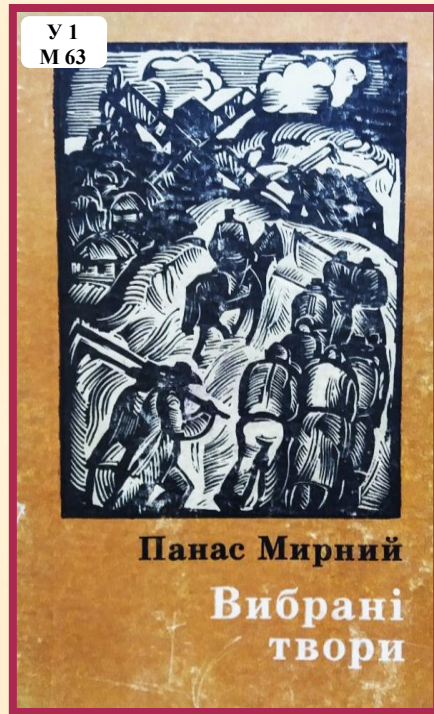

Панас Мирний

Мирний, Панас.

Вибрані твори / П. Мирний. - Київ: Дніпро, 1974. - 560 с.

До книги ввійшли кращі твори класика української літератури Панаса Мирного. В романі „Хіба ревуть воли, коли ясла повні?“ та повісті „Ліхи люди“ дано широку картину соціально-економічних відносин у пореформеному українському селі, зuboжіння основної маси селянства та зародження куркульства. В інших творах, події в яких також відносяться до пореформеної доби, показано ідейне розшарування української інтелігенції („Лихі люди“), трагедію матерів-одинок, які втрачають своїх дітей („Лихий попутав“, „Морозенко“), переселенців, що марно шукають кращої долі у невідомому краю. В ліричному образку „Сон“ письменник зображує вільне життя свого народу в майбутньому соціалістичному суспільстві.

Мирний, Панас.

Хіба ревуть воли, як ясла повні?: роман / П. Мирний. - Київ: Держлітвидав, 1957. - 339 с. Своєю промовистою назвою і багатством сюжетних ліній роман Панаса Мирного „Хіба ревуть воли, як ясла повні?“ викликає цікавість у читачів та спонукає до роздумів. Основною ідеєю твору є проблема соціальної несправедливості. Головний герой Чіпка шукає свій шлях, але так і не знаходить, адже його життя - постійна боротьба за правду, боротьба, яка ведеться на межі чесних і темних вчинків. Гостре відчуття соціальної нерівності щоразу підживлює бунтарський дух юнака. Сила кохання, вірність, справжня дружба, проблема виховання - усі ці мотиви є наскрізними у творі, що став класикою шкільної програми.

Михайло Коцюбинський

*Михайло Михайлович
Коцюбинський
1864—1913*

*український письменник,
громадський діяч, голова
«Просвіти» в Чернігові. Він є
одним із найоригінальніших
українських прозаїків.*

М. Коцюбинський одним із перших в українській літературі усвідомив потребу її реформаторства в напрямі модерної європейської прози. Дослідники називають його імпресіоністом у літературі. У своїх творах оспівував цвіт яблуні, жайворонкову пісню, дитячі очі, малював словом людську біду і красу.

155
років

Михайло Коцюбинський

Коцюбинський, Михайло Михайлович.
Вибрані твори / М. М. Коцюбинський. - Київ:
Держ. вид-во худож. літ., 1963. - 355 с.
У збірці представлені кращі зразки творчості
Михайла Коцюбинського (1864-1913). Їх об'єднують
сповнене тонкої ніжності й ліризму майстерне
зображення краси людської душі, щире співчуття
знедоленій людині, захоплення чарівним світом
природи, що надає письменникові сил для
повноцінного життя та активної діяльності.
Зосереджуючи увагу на внутрішньому стані
персонажів, їхніх переживаннях, автор дає
можливість побачити і відчувати незбагненну велич
людини, драматизм її долі. Твори Коцюбинського
хвилюють і вражають не одне покоління читачів
своєю людяністю і яскравістю, допомагають
замислитись над цінностями, що знаходяться поруч,
повніше відчувати красу і ціну життя.

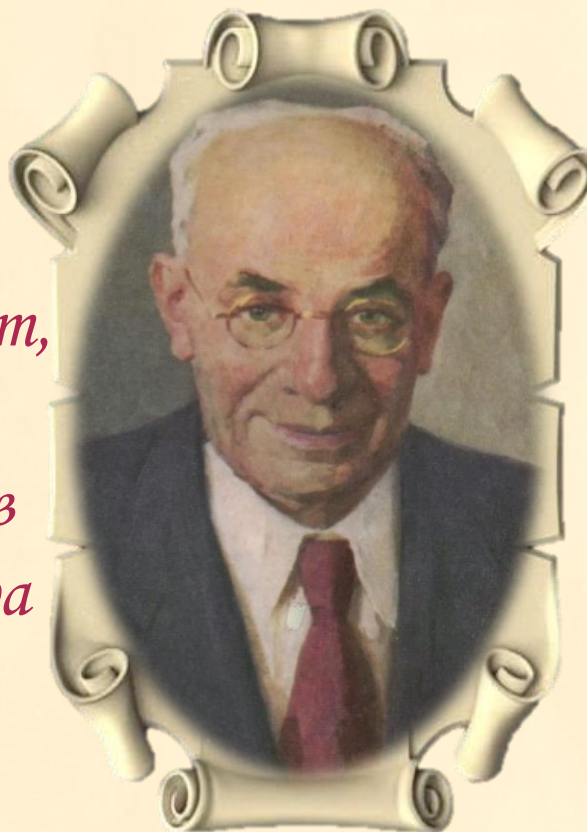
Коцюбинский, Михаил Михайлович.
Фата Моргана: из сельских настроений: пер.
с укр. / М. М. Коцюбинский; пер. Н. Ушаков.
- Москва: Гослитиздат, 1954. - 110 с.
Fata Morgana (Мираж о земле) - повесть Михаила
Коцюбинского, посвященная теме изменений в
украинском селе в начале XX века и революции
1905-1907 гг. Повесть была написана частями,
сначала в виде рассказа в 1903, а в 1910 дополнена
описанием событий на селе во время революции
1905-1907 в Российской империи (события в с.
Выхвостове Гродненского р-на на Черниговщине).
Ее название является аллюзией на оптическое
явление фата-моргана, мираж. Таким выбором
названия автор пытается показать призрачность
надежд крестьянства на землю, волю, ликвидацию
социального неравенства. Повесть рассказывает о
семье безземельного бедняка Андрея Волька. Жена
Андрея, Маланка - трагический образ. Она всю
жизнь лелеяла мечту о земле, надеялась, что когда-
то ее будут делить, однако ее мечты остались только
маревом.

Остап Вишня

*Губенко Павло Михайлович
1889—1956*

*український письменник, новеліст,
класик сатиричної прози ХХ
століття. Остап Вишня здобув
визнання самобутнього майстра
української сатири і гумору.
Започаткував новий жанр —
усмішка.*

У своїх творах Остап Вишня найбільше атакував слабкості свої, своїх земляків, вважаючи, що «кому вже немає духу посміятися з власних хиб своїх, краще тому вік не сміятися». Загалом, автор «Вишневих усмішок» зробив значний внесок у розвиток української сатиричної літератури та значно доповнив традиції жартівливого жанру в українській літературі розпочатого його попередниками.

130
років

Остап Вишня

Вишня, Остап.

Избранные произведения: в 3-х т. / О. Вишня; под ред. И. Собчука; вступ. ст. Ф. Макивчука; худож. И. Семенов. - Москва: Правда, 1967. - (Библиотека "Огонек").

Т. 1. - 1967. - 448 с.

Т. 2. - 1967. - 463 с.

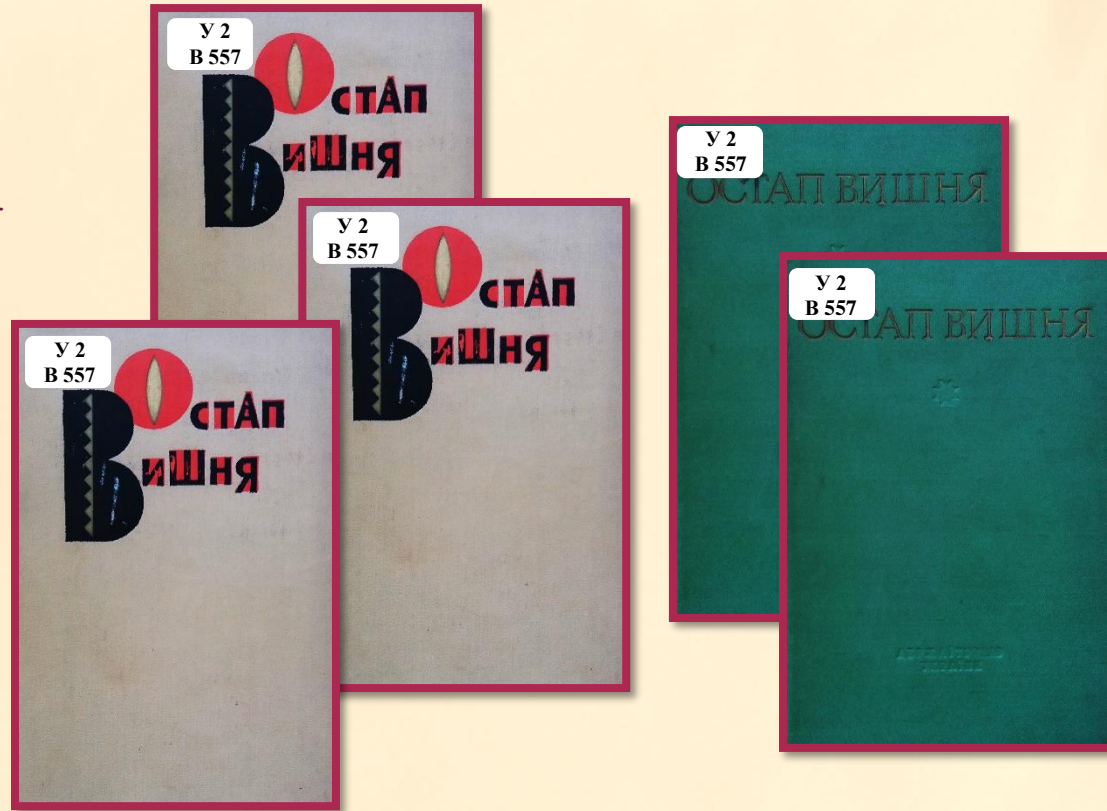
Т. 3. - 1967. - 471 с.

Издание представляет собой сборник избранных произведений украинского писателя, юмориста и сатирика Остапа Вишни.

В первый том вошли сельские зарисовки, юморески и фельетоны.

Во второй том вошли политические памфлеты времен Отечественной войны и послевоенные.

В третий том вошли воспоминания, дневники, статьи.

Вишня, Остап.

Твори: в 2-х т. / О. Вишня; за ред. Ф. Макивчука; худож. М. Л. Пікалов. - Київ:

Держ. вид-во худож. літ., 1956.

Т. 1 / О. Вишня. - 1956. - 461 с.

Т. 2 / О. Вишня. - 1956. - 409 с.

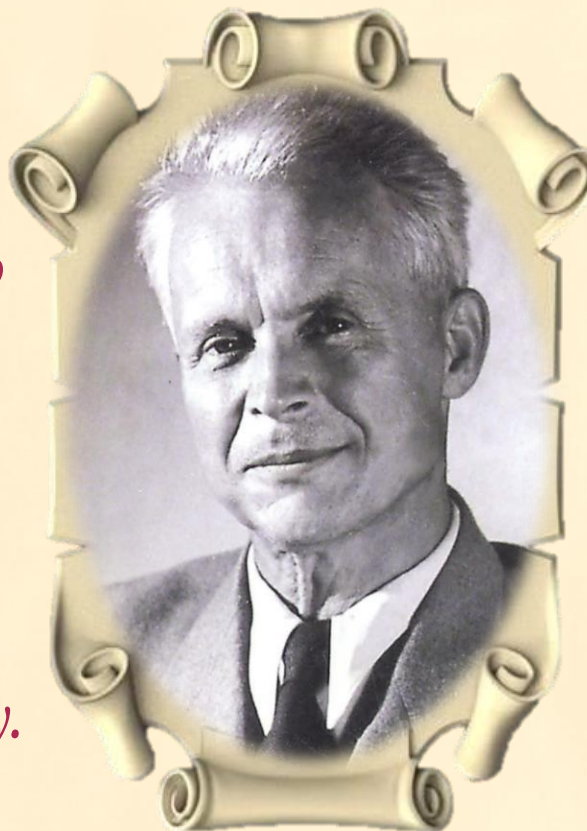
Остап Вишня - неперевершений майстер сатиричної прози, письменник від народу і для народу, що, проживаючи разом із ним бурхливі й найтяжчі роки радянської дійсності, зумів через фейлетон та гумор дарувати надію й почуття єдності й близькості порозуміння.

Олександр Довженко

*Олександр Петрович Довженко
1894—1956*

*український радянський
письменник, кінорежисер,
кінодраматург, художник,
класик світового кінематографу.*

Довженко першим у світовому кіно виразив світогляд, якісно відмінний від досі зображуваного. Це світогляд нації хліборобської, в якій спокійна гідність зумовлена її способом життя.

Середовище і люди — єдине і нероздільне, а їхній спосіб життя є споконвічним, світогляд непохитним.

Символіка Довженка була тісно пов'язана зі світоглядом українського народу, з образністю народної поезії.

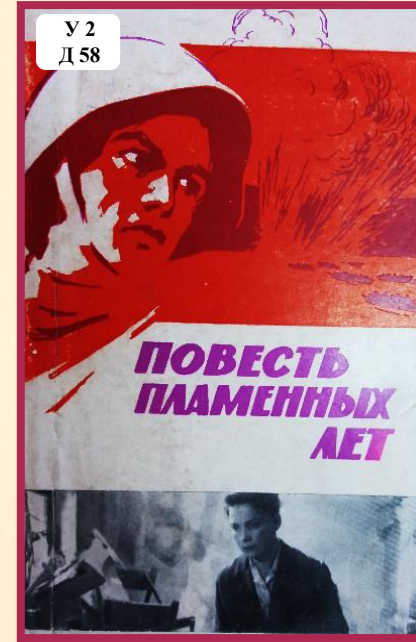
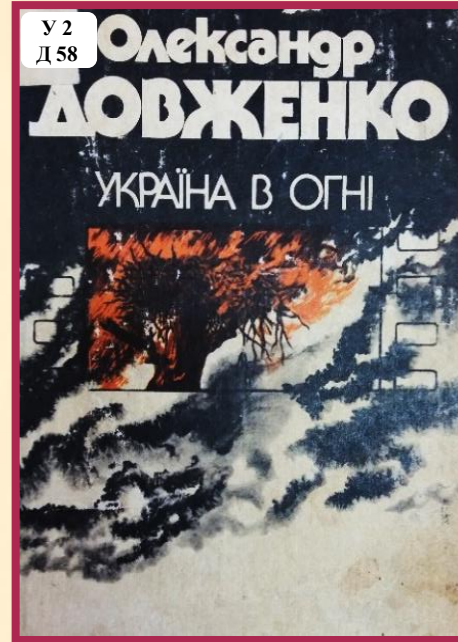
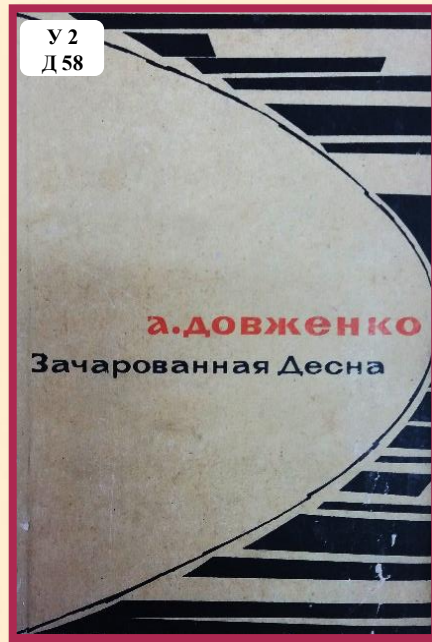

125
років

Олександр Довженко

Довженко, Александр Петрович.
Зачарованная Десна: [автобиограф.
повесть] / А. П. Довженко;
[послел. В. Перцова]. - Москва:
Сов. писатель, 1964. - 323 с.
Книга прозаических произведений
выдающегося кинорежиссера
открывается автобиографической
повестью „Зачарованная Десна“. В
книгу также вошли рассказы,
посвященные подвигу народа в годы
Великой Отечественной войны, и
материалы „Из записных книжек“
писателя.

Довженко, Александр Петрович.
Повесть пламенных лет:
киносценарий / А. П. Довженко. -
Москва: Искусство, 1963. - 214 с.
„Повесть пламенных лет“ -
киносценарий, по которому снят
первый советский игровой
широкоформатный фильм (1960 г.,
режиссер Юлия Солнцева). Премьера
состоялась 23 февраля 1961 года в
московском кинотеатре „Мир“.
Сюжетная линия: 1941 год. Началась
Великая Отечественная война, и
колхозник с Приднепровья Иван
Орлюк стал солдатом. Он был
участником первых боев на Днепре и
дошел до Берлина. А вернувшись
домой, принял первый сев на
освобожденной земле.

Довженко, Олександр Петрович.

Україна в огні: кіноповість, щоденник / О. П. Довженко; упоряд. і авт. передм. О. М. Підсуха. - Київ: Рад.
письменник, 1990. - 416 с.

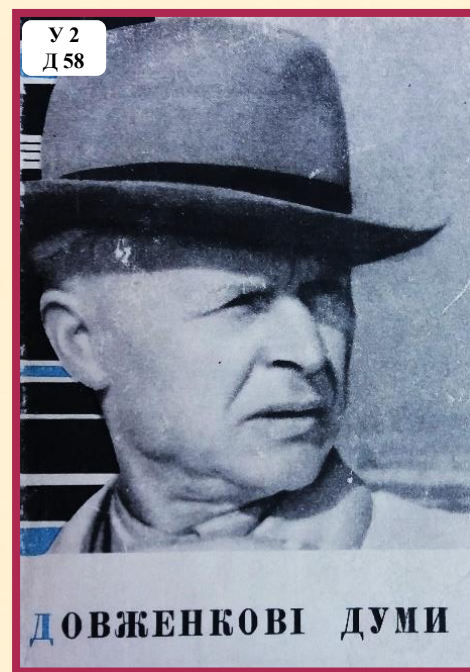
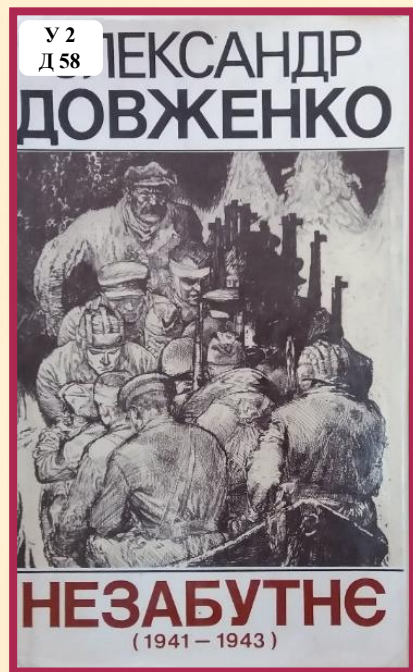
До цієї книги увійшли кіноповість „Україна в огні“, у свій час розкритикована, засуджена й заборонена до постановки й друку Сталіним, а також „Щоденник“ (1941-1956) геніального кінорежисера, видатного письменника і мислителя, що є не лише пам'яткою мемуарної літератури, а й справжнім документом епохи. У ньому зафіксовано глибокі думки, точні спостереження, розмови, зустрічі з громадськими й державними діячами, працівниками культури й мистецтва, органічне неприйняття культу особи й сталінізму. Названі твори у найповнішому, первозданному й неперекрученому вигляді публікуються вперше.

Олександр Довженко

Довженко, Олександр Петрович.
Незабутнє (1941-1943): оповідання / О. П.
Довженко; іл. О. Данченка. - Київ: Дніпро,
1980. - 192 с.

До збірки увійшли відомі оповідання Олександра
Петровича Довженка періоду Великої Вітчизняної
війни. Яскраві, живі та самобутні образи оповідань
сповнені патріотизму та любові до свого краю.
Подані у збірці оповіді оспівують мужність і героїзм
радянських людей в боротьбі з фашизмом, виховують
почуття патріотизму та любові до рідного краю,
свого народу.

Довженко, Олександр Петрович.
Афоризми; Крилаті вирази; Творчі роздуми;
Скалки думок високих / О. П. Довженко;
упоряд.: М. Коваленко, О. Підсуха. - Київ:
Молодь, 1968. - 84 с.

У збірці подано тільки краплини Довженкової думки,
скалки віщих розмірковувань над різними явищами
історії, мистецтва й літератури, філософії й моралі,
над місцем і роллю митця в суспільстві. Тут подано
також дещо з Довженкових роздумів, характеристики
його героїв, їхніх мистецьких портретів, деяких
творчих змагань митця...

Дмитро Павличко

Вітаємо з ювілеєм!

Дмитро Васильович Павличко

1929

*український поет, перекладач,
літературний критик,
громадсько-політичний діяч,
Герой України.*

Один з найвизначніших українських перекладачів. Перекладає з англійської, іспанської, італійської, французької, португальської, їдиш та багатьох слов'янських мов. Завдяки зусиллям Павличка вперше українською мовою з'явилося повне зібрання творів Шекспіра в шести томах.

Захоплення Павличка сонетною формою вилилось у створення антології «Світовий сонет» (1983).

90
років

Дмитро Павличко

Павличко, Дмитро Васильович.
Любов і ненависть. Вибране /
Д. В. Павличко; худож. Ю.
Чеканюк. - Київ: Дніпро, 1975.
- 423 с.

Дмитро Васильович Павличко -
український поет, перекладач,
літературний критик, громадсько-
політичний діяч. Першу свою збірку
Д. Павличко назвав „Любов і
ненависть“ (1953). Книга вибраних
поезій, яка вийшла 1975 року й
підбила підсумок двадцятирічному
творчому шляху, має ту ж назву.

Павлычко, Дмитрий Васильевич.
Сонеты / Д. Павлычко; авториз.
пер. с укр. Л. Смирнова; худож.
Ю. Ю. Перевезенцев. - Москва:
Сов. писатель, 1978. - 167 с.
Имя талантливого украинского поэта
Дмитра Павлычко, его творчество
хорошо известны не только в нашей
стране, но и за рубежом. Книга сонетов -
значительный этап в его поэтическом
труде. В неё входят произведения о
литературных учителях автора Иване
Франко и Максиме Рыльском. Видное
место в книге занимает философская и
любовная лирика.

Павличко, Дмитро Васильович.

Сонети подільської осені / Д. В. Павличко. - Київ: Рад. письменник, 1973. - 112 с.

Дмитра Павличка читачі давно знають як майстра сонета. Його творам властиві і висока громадянська напруга, і найінтимніші почування людської душі. Книжка Д. Павличка „Сонети Подільської осені“ (1973) виражає думки ліричного героя, на які настраює осіння прозорість у передчутті зими. Бо таки наставала нова пора. Не тільки у подільському, а й у суспільному просторі наступала „зима тривоги нашої“ і глибоко затаєних сподівань, глухого подиву від штучної радості і крикливої похвальби, якими метушливо пригорталося суспільне жниво. З глибини пейзажу, як із самого себе, поет виймає те, що однаково належить і людині, і світу, що лишається по людині і бентежить душу, збуджуючи неясну тривогу.

З вищепредставленими
та іншими виданнями української літератури
можна ознайомитись в
ВІДДІЛІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ БІБЛІОТЕКИ ОНМЄДУ
за адресою:
м. Одеса, вул. Воробйова, 11.

З повагою, бібліотекар НБ ОНМєДУ
Черкасова Наталія Валентинівна.

